

CO JE SLADŠÍ NEŽ MED

Ž 19,8-11

kázání ze soboty 23. 11. 2013 – br. Pavel Filipi

Kéž se ti líbí řeč mých úst i to, o čem rozjímám v srdci, Hospodine, má skálo, můj vykupiteli.

8 Hospodinův zákon je dokonalý, udržuje při životě. Hospodinovo svědectví je pravdivé, nezkušený jím zmoudří.

9 Hospodinova ustanovení jsou přímá, jsou pro radost v srdci. Hospodinovo přikázání je ryzí, dává očím světlo.

10 Hospodinova bázeň je čistá, obstojí navždy. Hospodinovy řády jsou pravda, jsou nejvyšší spravedlivé,

11 nad zlato vzácnější, nad množství ryzího zlata, sladší než med, než včelí med z plástve.

Čím si osladíme život? Nikdo mi neříkej, že jste nikdy takovou touhu či potřebu nepocítili. Hořkostí je v nás i kolem nás občas dost a dost. Čím si tedy život osladíme?

Znáte tu půvabnou scénu z Karafiátových Broučků: Brouček je u kmotřičky a ta jej chce něčím pohostit. A brouček hádá, co to může být, je to prý sladké. Já vím, povídá brouček, jsou to jahody. Ale beruška se smála, a kmotřička: Ne broučku, to ještě sladší. No tak jsou to maliny. Ale beruška se stále smála a kmotřička: Ne broučku, to je ještě sladší. No tak, kmotřičko jsou to borůvky. A beruška se mu teprve smála. Broučku, je to jako med sladké. Ale brouček už nic nevěděl, až mu to beruška prozradila. Ale ty hloupý broučku, vždyť je to med. A brouček: No tak je to, kmotřičko, med. A byl to med. To si pochutnali!

Sladší než jahody, než borůvky, než maliny je med. Nejsladší ze všech pochutin. Tak si život osladíme medem. A žalmista nám dnes radí, že můžeme mít sladidlo života ještě sladší než med: *Hospodinovy řády ... jsou sladší, než med, než včelí med z plástve.* A jsou prý *nad zlato vzácnější.* Dobrá, po zlatu třeba příliš netoužíme, ale život osladit bychom někdy opravdu potřebovali.

Celý oddíl ze Ž 19, který jsem zvolil do čela dnešního kázání, je o Hospodinovu zákonu, o jeho svědectvích, přikázáních, rádech a žalmista zdůrazňuje, jak je to všechno blahodárné a sladké. Opravdu je zákon blahodárný? Nám slovo zákon nejdříve připadá jako něco omezujícího, zákon nám něco prikazuje a něco jiného zakazuje. Samozřejmě víme, že zákony ve společnosti jsou potřebné, jinak by byl chaos. Ale že by zákon byl sladký jako med a mohli bychom si jím osladit život? Nebylo by v bibli něco sladšího? Třeba kázání o Boží lásce, o jeho milosti. Že by zákony, omezující přikázání, řády byly sladké, že by si v nich člověk liboval, to vypadá přímo zvráceně, to by byla snad nějaká úchylnka. A přiznejme si, že někteří lidé v okolí nás křesťany takto vidí: jako lidi, kteří si libují v tom, když je někdo, říkají tomu bůh, když je svazuje a omezuje v rozletu, jsme v jejich očích slaboši, kteří se zřekli svobody.

Ovšem zde jde o zákon Hospodinův. Slovo „zákon“ v našich biblích je nejhorší možný překlad toho, co míní hebrejská bible. Opravdu to slovo „zákon“ svádí k představě, že nás Hospodin v něčem omezuje. Ve skutečnosti však nám něco ukazuje a nabízí. Zákon je jako ukazatel cesty na rozcestí, na křižovatce, z níž vede několik cest a ten ukazatel nám radí, která z nich je ta správná, jež vede k cíli. Kdybych chtěl být velmi současný a zábavný, řekl bych, že je to jako na GPS navigace: Po 200 metrech na kruhovém objezdu jedte přímo, druhá odbočka.

Ale vážně. Každý z nás ví, že na křižovatce, ze které vede více cest, potřebujeme něco, nebo někoho, kdo nám poradí, kudy dál. Já sám jsem se již na takovýchto křižovatkách ocitl, v reálu na silnici i v reálu ve svém životě. Hledal jsem správnou cestu. A běda mi bylo, když jsem se pustil tou nesprávnou. Ne že bych o té správné nevěděl, ale domníval jsem se namyšleně, že mám dost svobody zkusit třeba jednou tu nesprávnou. V té nešťastné chvíli jsem se ve své bláhovosti, ve svém furiantství začal domnívat, že ten zákon je ve mně, že ho mám v sobě, ne vedle sebe, ne nad sebou, že ten zákon jsem já.

Ale nebylo to vůbec sladké. Té hořkosti, která mi zbyla! A svoboda? Úplně byla pryč. Zbyla jen ta hořkost.

Já se vůbec nedivím žalmistovi, který v jiném žalmu (86,11) prosí: *Hospodine, ukaž mi svou cestu*. Abych se zase jednou vydal tou cestou správnou, kde nebude tolik hořkosti, kde bude svoboda a štěstí.

A nedivím se svým židovským bratrům a sestrám, že – právě v těchto podzimních dnech – slavili svátek simchat tóra, radost z tóry, Božího zákona.

Ale to jsme ještě neřekli to nejdůležitější. Ty směrovky na rozcestích silnic musel někdo nainstalovat. V životě ty směrovky rozmístil sám Hospodin ze své lásky k lidem (...), on svůj zákon dal, zjevil, přiblížil, abychom zbytečně nebloudili, abychom našli tu správnou cestu, jež vede od hořkosti ke štěstí, od otroctví ke svobodě. A to se míní, když se říká: zákon. A z našeho žalmu slyšíme: je dokonalý, udržuje při životě, rozumí se: šťastném životě. Neboť pomysleme: Chtěl by Hospodin zjevovat, chtěl by nám navrhnout něco, co by vedlo k životu nešťastnému?... Jaký obraz Hospodina bychom potom měli? Hospodina, který lidem nepřeje štěstí a dobrý život, který nás krotí v přirozených přáních, svazuje svými příkazy a zákazy. Snad si to takto někteří lidé myslí: Hospodin despota. Ale my víme něco jiného. Hospodin, který nelitoval svého Syna a za nás všechny jej vydal, nemůže být žádný despota. A ten Boží Syn jediný tento zákon naplnil. A jak naplnil? Naplnil evangeliem, které tento jeho Syn kázal a celou svou životní cestou praktikoval, když stoloval s hříšníky, odpouštěl hříchy, uzdravoval a vysvobozoval ty, které ovládla zlá moc, poslušný až do smrti kříže. Zde vidíme, k čemu směřuje jeho takzvaný zákon a co nám navrhuje. Navrhuje nám cestu lásky, oběti, odpuštění a smíření – a v tom je *dokonalý, udržuje při životě*. Vždyť jak to sám Ježíš říká? Miluj Hospodina celým svým srdcem, duší, myslí a bližního svého jako sebe samého; v tom je celý zákon i proroci (Mt 22,40). A apoštol Pavel to ve svých epistolách rozvádí, ale také shrnuje. Například takto: Kdo miluje druhého, naplnil zákon (Ř 13,8) a jinde: Celý zákon je shrnut v jednom slově: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého. – Mám pokračovat?

To je ten zákon, zákon lásky a smíření, to je ten sladký zákon, to laskavé pozvání.

Když žalmista v této krásné, velmi umně vyvedené básni na Boží zákon zpívá, že *Hospodinovo přikázání je ryzí, dává světlo očím*, vím už o čem to je. *Hospodinovo přikázání je ryzí, dává očím světlo*.

Světlo očím, aby viděly, aby nebyly slepé, toho se zastavme. Aby viděly nejen to, co je před očima, ale i to, co je za očima. Každý z nás nějak vidí, někdo s brýlemi nebo i lupou. Ale zde jde o světlo, které nám umožňuje vidět i to, co je za a pod povrchem věcí. Vidět pod povrch znamená nevidět povrchně. Znamená prohlédat k tomu, že někde v hloubce je a platí něco, co nejsou jen mé nápady, mé nálady, mé potřeby a má přání, co mě naviguje k životu bez toliké hořkosti, ze svobody pouze domnělé, k životu ve svobodě skutečné, ze štěstí jen pomíjivého ke štěstí trvalému.

To je to, co mnoho našich současníků nevidí a v tom je celá bída naší současnosti. Když nevidí, domnívají se, že tam, pod povrchem jevů a běžných událostí, již není nic, co by je mělo zajímat, jsem tam jenom já sám, mé potřeby a zájmy, mé ambice, já sám svým zákonem... Tak smýšlí ne jeden z našich současníků. A pak to vypadá, jak to vypadá: Křivda se neodpouští, urážka nezapomíná...

A my to pod povrchem vidíme? Zákony lásky, oběti, která není újmou, smíření, které není slabostí – dohlédáme k nim? A poznáme tu správnou směrovku? Neboť nemylme se: Těch směrovek, které nám nabízejí cestu ke sladkému životu, je více, některé se přímo vnučují. Jedna ukazuje ke štěstí v majetku, jiná nám nabízí šťastnou cestu k úspěchu...//Někdy mi to připadá jako v srpnu roku osmašedesátého, někteří si to pamatujete, kdy jsme záměrně otáčeli ukazatele směru, abychom zmátli okupanty, potom šipka do Berouna ukazovala z Prahy na sever, do Hradce Králové směřovala na západ atd. //Jsou směrovky, které nás matou, navrhuji cesty nesprávné a někdy i cestu do pekel.

Abychom na ty klamavé rozcestníky nenaletěli, o to jde. A tady máme slavné zaslíbení proroků, jež opakuje Nový zákon, jak jsme slyšeli v prvním čtení: „*Dám své zákony do jejich mysli, napíšu jim je na srdce*“ (Žd 8,10). Boží zákon v srdci, to bychom si přáli, o to prosíme. Mít v srdci, v nitru tu střílku, ten kompas, který nás naviguje na cestu šťastného života, abychom se na ni vydali, svobodně a rádi a bez nucení, bez přemlouvání. Abychom si se žalmistou (40,9) mohli říci: „*Plnit tvou vůli, Bože můj, je mým přáním, tvůj zákon mám ve svém nitru*.“ Tak si osladíme život.

PANE BOŽE,

DĚKUJEME TI, ŽE ZE SVÉ LÁSKY NÁS NEPONECHÁVÁŠ BEZRADNÉ V ŽIVOTĚ. ŽE NÁM SVÝMI ŘÁDY UKAZUJEŠ SMĚR A DÁVÁŠ SVĚTLO, ABYCHOM NEBLOUDILI. DĚKUJEME, ŽE NÁM TO PŘIPOMÍNÁŠ VE SVÉM SLOVU, VE SLOVU ZVĚSTOVANÉM I VE SLOVU PÍSMÁ. A ŽE NÁM U STOLU SVÉHO SYNA POTVRZUJEŠ, ŽE CESTA LÁSKY JE SPOLEHLIVÁ. ZA TO TI, PANE BOŽE DĚKUJEME. A PROSÍME, ABYS NÁM SVÉ ŘÁDY VKLÁDAL DO MYSLI I DO SRDCE, PROSÍME, ABYCHOM SE JIMI VĚRNĚ A POSLUŠNĚ ŘÍDILI. ABYCHOM TVOU CESTU UMĚLI DOSVĚDČIT SVÝM BLIŽNÍM, SVÝM PARTNERŮM, SVÝM DĚTEM A VNOUČATŮM. O TO TĚ, PANE BOŽE PROSÍME. AMEN.